

Warszawa, dnia 16 grudnia 2010 r.



RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DNAP-II-023-81/10/MZa

dotyczy: BPS-DSK-043-3118/10

BM-I-0700-407/10/3

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 17.12.10.

nr. 6614 podpis. Borusewicz

p. J. Kwiecid

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 17.12.10.

nr. 10275 podpis. M

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

panom Paweł Marnecki.

W odpowiedzi na oświadczenie senatora Grzegorza Czeleja w sprawie statusu osób, które ukończyły aplikację radcowską i otrzymały zaświadczenie o ukończeniu aplikacji, a nie uzyskały jeszcze wpisu na listę radców prawnych, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Problematyka aplikacji radcowskiej, w tym status aplikanta i określenie momentu zakończenia aplikacji radcowskiej, o których mowa w wystąpieniu senatora Grzegorza Czeleja jest uregulowana w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.).

Zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy o radcach prawnych, aplikantowi, który odbył aplikację radcowską, właściwa rada okręgowej izby radców prawnych, wydaje zaświadczenie o ukończeniu aplikacji radcowskiej. Z tym momentem osoba, która uzyskała takie zaświadczenie, traci status aplikanta. Tym samym, należy ocenić, że zarówno status aplikanta, jak i moment zakończenia odbywania aplikacji radcowskiej, jest określony w przepisach ustawy o radcach prawnych.

Przypomnieć należy, że w stanie prawnym obowiązującym przed nowelizacją z dnia 30 czerwca 2005 r., egzamin radcowski stanowił integralną część aplikacji, bowiem aplikacja kończyła się egzaminem radcowskim (art. 36¹ ust. 1 ustawy w ówczesnym brzmieniu).

Po wejściu w życie nowych regulacji, egzamin radcowski przestał być częścią aplikacji. Podstawą do dopuszczenia do egzaminu radcowskiego stanowi natomiast zaświadczenie o ukończeniu aplikacji, w oparciu o które można wielokrotnie i w dowolnym okresie po zakończeniu aplikacji, przystępować do tego egzaminu.

Odnosząc się do poruszonej przez senatora Grzegorza Czeleja kwestii zastępowania radców prawnych przez aplikantów, wskazać należy, że zasadą – wynikającą z art. 4 ust. 1 ustawy o radcach prawnych - jest świadczenie pomocy prawnej przez radców prawnych.

Występowanie przez aplikantów radcowskich w zastępstwie radców prawnych, zgodnie z art. 35¹ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych (nie zaś na zasadzie substytucji, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o radcach prawnych), jest więc jedynie wyjątkiem od tej zasady. Jednocześnie trzeba podkreślić, że wskazane uprawnienie aplikantów radcowskich ma węższy zakres od pełnomocnictwa substytucyjnego, aplikant bowiem jedynie zastępuje radcę prawnego, podczas gdy substytucja jest dalszym pełnomocnictwem.

Wobec tego, że jedynie aplikanci radcowscy mogą występować w zastępstwie radców prawnych, po utracie statusu aplikanta taka możliwość ustaje.

Uprawnienie do samodzielnego świadczenia pomocy prawnej jako radca prawny, powstaje z momentem uzyskania wpisu na listę radców prawnych i złożenia ślubowania (art. 31² ust. 1 i 3 ustawy o radcach prawnych).

Wobec powyższego, umożliwienie osobom, które uzyskały zaświadczenie o ukończeniu aplikacji, a nie przystąpiły jeszcze do egzaminu radcowskiego (lub go nie zdały, choć do niego przystąpiły), zastępowania radców prawnych przed sądami i innymi organami lub możliwości samodzielnego świadczenia pomocy prawnej, wymagałoby zmiany ustawy.

Informuję, że w chwili obecnej nie toczą się prace legislacyjne w przedmiocie zmiany istniejącego stanu prawnego.

Nadto, nadanie osobom, które ukończyły aplikację, a nie zdały egzaminu radcowskiego uprawnień do zastępowania radcy prawnego, mogłoby trwale doprowadzić do omijania wymogu zdania egzaminu radcowskiego, skoro nawet bez jego zdania dopuszczalne byłoby świadczenie pomocy prawnej.

Umożliwienie świadczenia usług prawnych przez osoby, które nie uzyskały statusu radcy prawnego, powodowałoby również, że nie będąc członkami samorządu zawodowego, nie byłyby one zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej, nie ponosiłyby odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz opłat samorządowych.

Nadmieniam jednak, że samorząd adwokacki (w którym obowiązują analogiczne zasady, jak w przypadku aplikantów radcowskich i radców prawnych), zobowiązał się przygotować i przedłożyć Ministrowi Sprawiedliwości propozycje rozwiązań w tej materii. Wypracowanie rozwiązań w tej materii, z uwagi na analogiczne ukształtowanie problematyki zawodowej, może stanowić podstawę do zainicjowania prac legislacyjnych w zakresie uprawnień osób po zakończeniu aplikacji.

z posarzeniem

zupowaznienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jacek Czaja
PODSEKRETARZ STANU